

Т

УНИВЕРЗИТЕТ

109127

У БЪОГРАДУ

5. (1856) тп. д.

ШУМА

ЛИСТ

КЊИЖЕВНОСТЪ, 3

Учредникъ и издавателъ

Теч. V.

Овај листъ излази два табаку Вторани
5, а за пола године 10. цванц. За овај

ЕДАНЪ ГРОЗАНЪ ДОГАБАЙ.

(к р а й)

Мы смо, мислимъ, дуго за асталомъ сѣдили, не збо
млоги вла, почемъ е управо осимъ сира едно ело было
него збогъ нашегъ земляка кои е своимъ лакрдѣма и
до друштво, осимъ мене, увеселявао. Я одъ свегъ н
овогъ разговора ништа чуо писамъ, еръ самъ едн
смишляо, како да се изъ овогъ разбойничкогъ гнѣв
зда спасемо; чудо ми беше само, што насъ пре не
што насъ потуку, ране и часте; кадъ насъ ямачи по
сти неће.

Садъ чуемъ да момъ земляку, кои е башъ нашу исто
рѣно живота и путованя почео причати, баба рѣчь пре
сѣче, понудивши насъ съ некимъ извињаванѣмъ, да за
нонасъ морамо опростити, што ћемо у одной собици на
тавану спавати, еръ иначе немамо гдѣ мѣста. Мой зе
млякъ хтѣде да юштъ остане, но я га оштро и лютито
погледамъ и за руку повучемъ, да се морао на брзу ру
ку съ друштомъ опростити и самномъ баби узъ едне
рѣаве басамаке на таванъ слѣдовати.

Баба насъ уведе у едну малу оцаклио съ малимъ
прозорчићемъ, еднимъ рѣавимъ крветомъ и съ выше
кука ченгела, о којма су суви бутови, шунке и кобаси
це висили. Ово е за мене ужасно позоръ было; прва ми
сао, коя ми као муња крозь главу прође, была е „И твой
ће быть сутра може быть у овой касапници висити!“

Баба намъ покаже крветъ, у комъ ћемо обоица
спавати, потакне ватру у опаку и рече намъ „лаку
ноћ.“ —

Едва дочекамъ овај часъ, да насъ двое еданпутъ
насамо останемо; поћутимъ мало, дочъ баба доле сиђе,
па почнемъ тихимъ гласомъ выше шапућући али съ най
већимъ гнѣвомъ и ярости момъ другару читати, како е
могао својомъ лакомислености насъ у ово жалостно ста
нѣ довести; зашто е приміо понуду ови зликоваца и
одма съ њима за вечеру сѣо; што насъ издаде, да смо
мы Французи; заръ незна, да овы люди выше на насъ
мрзе, но на ђавола; кой га тера, да каже, колико мы нова
ца имамо; и заключимъ мой говоръ овимъ рѣчма: „Све

и съ тимъ ее загнори у ястукъ и скоро почне ркати.

Я останемъ сасвимъ пораженъ, размишляваюћи ка
ко бы се одъ престоѣне ми сигурне смрти спасти могао.
Доћемъ къ прозору, кои е тако малый быо, да бы се
човекъ съ тешкомъ мукомъ провући могао, погледамъ
крозь њѣга доле, но ништа се одъ густе помрчине не
видити могло; све е наполю мирно было и спавало, до
два три рундова, кои се единако око куће шећау, и кои
бы свакогъ бѣгунца одма растргли, и тимъ посао своемъ
крожедномъ газди уштедили.

Подъ овакимъ изгледима шта самъ могао радити, но
да поредъ ватре сѣднемъ и мирно конаць живота оче
куемъ. Минуть е за минутомъ и сать за сатомъ проми
цао и я самъ единако поредъ оцака ватру често потичу
ћи и у жаръ и пламенъ блеећи сѣдіо, незнаюћи садъ ни
самъ, шта самъ мисліо. Сѣтимъ се и погледимъ на сать
и видимъ да е три сата преко поноћи прошло; ово ме
мало обдори и разбуди опеть надежду, да ћемо и остало
време може быть тако срећно проћи као и донда; та ме
мисао толико выше обрадуе, што оружја никаквогъ при
нама неимадосмо, еръ су наши четири пиштоля у оной
забуни на коньима остали. Съ веселимъ окомъ погле
дамъ садъ на могъ друга и станемъ се лютити, што и я
онако неспавамъ, него као вѣштаць сву ноћ кодъ ва
тре сѣдимъ. —

На еданпутъ осѣтимъ, да се неко доле у кући миче и
чуемъ некій разговоръ крозь димнякъ, кои е съ димнякомъ
горњимъ у еданъ сведенъ быо. Скочимъ ближе къ зиду

ЕРАКЪ И ПЕТАКЪ.

Еракъ. Ђси ли видіо „Шумадинку“ одъ ове

Петакъ. Нисамъ, а зашто?

Еракъ. Има фигуре, изашла е молована.

Петакъ. Е, чуда Боже мой, па и варошанке се мо
дуо.

ПИСМА ИЗЪ СЕВАСТОПОЛЯ.*)

I. Писмо.

Севастополь 1. Мая. Текъ е неколико дана прошло, одъ како самъ ти писала, па бы ти садъ опетъ могла задело 20. страна написати само о одной ноћи између вторника и среде. Шта бы ти имала кобшта казати; ал' како и коимъ рѣчимъ? Боже мой! Ужасанъ ли ти е рать! Ђже неприродно свирѣство! Ноћу између понеделника и вторника, буду наше трупѣ одређене, да нове обкопе копаю и батеріе намештаю, и то подъ якомъ заштитомъ. Сву ноћ смо мы быле спремне; по ова срећно прође и цео вторникъ бы е тихъ и миранъ. У вече смо опетъ чекале. Све се спреми у шпиталу, сламиче се у выше редова по патосу простру, поредъ нѣи наместе се мали асталчићи са артиомъ, перомъ мастиломъ са свеомъ. На еданъ великій асталъ спреми се млошарніе, крпа, завоя, кратки свећица и нуждне лѣкаріе. У едномъ углу стои великій самоваръ, за теј, у комъ бы се морало целу ноћ кувати, поредъ нѣга два астала са шольницама и осталимъ судовима. На другој страни стои асталъ съ флашама, раме, чини, киселе лимунде, и са чашама. Сумрачно е у сали, и свуда влада нека особита тишина, као предъ буріомъ. Петнаестъ лѣкара седе око доктора Пирогова у сали где се оперира, или одаю доле горе по соби, два и два. Официрь и осмотритель, кои за све приправе бригу воде, одлазе и долазе непрестано, доводећи нове помоћнике лѣкарске, и послужителѣ: а кадъ изъ сале напољ, крозь врата или крозь высоке прозоре погледашь, видишь ясну, тиху ноћ, месецъ ясно сія, звезде блистаюћи трепте. — Између 9. и 10 сати, сину нешто као муња поредъ прозора, и груне одъеданпутъ као громъ да се сви прозори затресу. Мало по мало све брже и чешће; поединый се пуцньи немогу выше да разликую. Све ечи и разлеже се. Пета и шеста бастія е у ватри; неприятельске бомбе немогу до у варошь да долете. Мы седимо у шпиталу па слушамо, јошь непрестано у сумраку сале, готово читавъ сатъ прође. Садъ се покажу на вратима носіоци съ носилама, едни, двои, трои — већ е почело. Свеће се упале, люди трче тамо овамо, и наскоро се сва велика сала напуни. Патосъ се покріе ранѣима, — свуда где се годъ сести може, седе они ранѣни, кои су се сами доући могли — о како вичу и јучу! Каква ларма! Као да е пакао око насъ се отворио. Ни пуцанъ топова нечуе се одъ јука овы бѣдны. Онай јуче безъ речій; овай зове: „избавите ме браћо! избавите ме!“ Другій опетъ уледо флашицу съ ракіомъ па виче: „Да

*) Ова писма писала е изъ Севастополя една руска калуѣрица, која се са своимъ по чину сестрама тамо налази и по шпитальна раниће войнне служе. II, III. и IV писмо, која су врло занимљива, слѣдовѣе у идућимъ бровнима овога листа. У.

кои кровъ штало веселя ради путуе; было ми е као свадомъ осуѣнику у последнѣмъ часу живота; и намѣришь како стараць съ моимъ другомъ сврши, да преко бабе низъ басамакѣ скочимъ и шуме се дочепамъ; но судба другчіе хтѣде.

Стараць се тихо привуче кревету, мой ядний приятель уздане, а стараць замане брже ножемъ и — одсѣче едну шумку, која е надъ креветомъ висила, па се брзо затимъ съ бабомъ удали.

Мени е садъ было, као да ме е ко у ключану воду баціо; притишамъ се и хтѣдо одъ радости да плачемъ; но мой се другаръ разбуди и подсмѣваюћи се запыта ме, заръ самъ јошь живъ.

Я му мирно рекнемъ, да самъ такође на клупи спавао, и садъ башъ устао, а прећутимъ све што се догодило, опоменувши га, да о нашемъ синоћнѣмъ разговору ништа домаћима неприча.

Мећутимъ и сви домаћи устану и яве намъ, да сѣђемо доле, и да се мало ела приватимо, пре него бы путь нашъ наставили.

Мы доручкуемо врло красно и газдарица да намъ поредъ едномъ пилета, што смо ондѣ повели, едно на путь, а я видећи оба пилета садъразумемъ текъ значенъ старчеви рѣчій одъ ноћасъ: „Заръ да обадва закольмъ?“

«И ми по богу майка, дай ми едну чашу ракије!» Свудь се чую гласови, кои лѣкаре што ране прегледаю вичу: — «За име божіе, нѣмучите ме!» Я сама едва се силомъ протуравамъ између носила и вичемъ: «Овамо люди! носите овогъ у кућу Гусчинскога, овогъ овде одъ Николаевске батеріе. (еръ се тамо носе они ранѣни кои су безъ надежде за оздравленѣ) „Метите овогъ овде на креветъ!“ Садъ се донесе и офицери. Соба операціе сва е већ пуна ранѣны; ал' се садъ нема кадъ ни мислити на опериранѣ (т. е. на сеченѣ ранѣны руку и ногу). Да намъ Ботъ оће дати само времена доста да имъ можемо завити ране. Мы смо све у томъ послу. Садъ се донесе еданъ офицеръ — лице му е сво крвлю покривено — а га уміемъ — међутимъ извади онъ съ великомъ мукомъ изъ кесе еданъ новацъ, да даруе солдате кои су га донели. То самъ млоге видила где чине. Я клечимъ на патосу и светлимъ доктору; овај е офицеръ танетомъ у прси погођенъ. Да видимъ да га нѣ тане скрозъ пробило, завучемъ му руку подъ плећа, и опипамъ рану. — Неможешъ себи преставити, како е сиромѣ у крви пливао. Но доста! Ты бы се згрозила, кадъ бы ти я све мукѣ и страдања, коѣ самъ оне ноћи видила — описати могла. — Напоследку сване; топови ућуте. — Имамо и едну баштицу, мислила самъ да и тамо ранѣни има. Узвемъ флашу съ ракиомъ и одемъ тамо — Подъ ютренѣнимъ сунца зрацима — цвркутомъ птица — у ладу бѣлоцвѣтаюћи багрена — наћемъ я одприлике 30 ранѣны кои су готово сви на самртномъ часу были. Боже и господѣ мой! каква разлика и противность овомъ прекрасномъ пролећнѣмъ ютру! Я замолимъ двоицу Севастополяца, кои су целу ноћ помагали при ношеню ранѣны, да и ове одма у шпиталь однесу. Фала Богу, доносенѣ новы ранѣны престаде. Лѣкари кои су предъ зору отишли были да се одморе враћаю се, а они кои су остали, одлазе на одморъ.

У 7 сатѣ изютра почну опетъ нове операціе. Премда нѣ данъ мое службе быо, заключимъ и данасъ остати. До два сата по подне траяло су операціе. Између 5 и 7 сати дође опетъ докторъ Пироговъ, и опериранѣ траяло е до 8 сати; па онда се све сврши, и я одемъ у 9 сати кући. Пуцанѣ топова траяло е непрестано, и предъ зору было е јошъ яче; зато устанемъ у 6 сати, и пріавимъ се на дужность. Све е было у свомъ реду — ове ноћи было е 100 ранѣны. Три сата траяло е ампутиранѣ. (сеченѣ ногу и руку или други ранѣни части тѣла) Съ завіанѣмъ рана были смо у 1 сатъ готови. Донесе ми се твой пакетъ, я га отворимъ, и почнемъ одъ оногъ платна што си ми послала, крпе и завѣс изсецати. Садъ ми се донесе ручакъ. Све е мирно, Хвала Богу! Данасъ ми е миранъ данъ. — Садъ се опетъ врата отворе, и носила за носилама посукляю у салу. „Шта е то? Гди, Како? Кадъ си ранѣнъ?“ — „Јошъ одъ прекинѣногъ мы лежимо тамо. — садъ е текъ примиріе учинѣно!“ Помысли ту жалость и стра! Готово двапутъ 24 сата сиромаси су ови на бойномъ полю лежали. Неки милостиви Французи давали су їмъ леба и воде. Одма имъ ране исперемо, завіємо їй, и дадемо їмъ ести и пити; готово су сви у ноге ранѣни были, само су нѣ двоица были лако ранѣны; — но опетъ е было 12 операціја

па како се нико томъ изненадномъ догађаю нѣ надао амо е само докторъ Елеаниковъ и я. Ноћ прође мирно. Помисли симо, да самъ и я оне бурне ноћи при Пироговлѣнимъ операціјама ране привіада, пошто е онъ ране прегледао и оперирао.

Твоя сестра Б.

НОДГРЪВЦИ.

Четири веселяка, кои су у теченю свогъ живота у разнимъ случаима и приликама, осакаћени путовал су едномъ заедно. На томъ путу дођу у гостіоницу едне мале варошице, гди нађу едного слугу, кои е тако глупъ изгледао быо, да су они заключили, терати едну шалу. После вечере дакле на којој су се врло развеселили, кадъ су се већ спремили за спаванѣ, зовну они реченогъ слугу, да имъ буде за руцы при свлаченю. „Пріятелю рече му прѣвый одъ нѣи, буди тако добаръ и мети мое зубе у едну чашу чисте воде. — „Ваше зубе; господине? запита га слуга сасвимъ зачуђенъ, и разрогачи очи свое на странца.“ Да како! одговори странца сасвимъ равнодушно, као да се то што онъ зактева, само по себи разуме и као да сваки човекъ обично свое зубе у вече скида. „Ево,“ и увати рукомъ преднѣ зубе и издигне їй наполю. Јошъ е зачуђеный слуга налогъ тай извршивао, дирнуо е веселякъ сакривеный федеръ свой фаличны зубѣ, тако да се они одвоѣ, и у рукама слуге остану, кои їй са врло непріятнимъ осећањама у чашу съ водомъ метне; еръ онъ нѣ никадъ чуо да човекъ може сасвимъ по воли својој зубе изъ уста извадити и опетъ уметнути. На то му рече онај другій: садъ метни и мое десно око у едну чашу ладне воде, али не у ову исту, да не бы зуби могъ пріятеля мое око угрызти. Онъ га на то зовне къ себи и наложи му, да му око подигне, и око падне у дрктеђу помену ту руку. Любезный пріятелю, рече садъ онај трећій, кадъ си већ тако вештъ, а ты буди добаръ, и скини ми мою ногу, но сасвимъ полако. „Вы сте вальда хтели рећи чизму? питао е ядний слуга, кои е међу овимъ чудноватымъ гостима већ одъ стра премръо, быо, и кои бы одавно побегао, да му нису они путь отимице препречили. „Не одговори онај трећій сасвимъ озбыльно, „я не велимъ чизму него ногу, еръ самъ данасъ тако уморанъ да бы радъ быо самъ одмарати се.“

Слуга е видіо да ништа друго неостав, него да се налогу повинует; онъ се дакле мало прибере, увати га за ногу, повуче — и у руци му остане чизма заедно съ ногомъ, коя е одъ дрвета врло вешто начинѣна была. Укоченъ одъ стра стаю е слуга и гледао е у ногу, кою е јошъ еднѣко у руци држао, а међутимъ су путници — премда съ тешкомъ мукомъ и натегомъ — найвећу озбыльность показивали, као да се нѣ ништа изванредно догодило. „Садъ ми скини главу“, рече четвртый кои е донде на вратима наслонѣнъ стаю. Онъ на то седне на диванъ, и почне тако яко главу нїати и окретати, као да она само о концу съ тѣломъ у саюзу стои. Но то е оногъ глупаку было већ и сувише, и видећи путь къ вратима отворенъ, баци ону ѣволску ногу далеко одъ себе, и изтрчао е на врата и низъ басамѣке доле као бесомучанъ да нѣ много требало па да я онъ одъ тогъ

времена у вече зубе, око и ногу скида. Засада га е то стало само еданъ зубъ, едно мокро око и убиену ногу. Онъ се сакрїе и догодъ нису ои путници отишли, нїе га нико могао кући видити; а доцнїе се животомъ заклинѡ, да су та четворица были пакостни духови и ђаволи.

П Р В И Ц Е.

Занація еданъ, кои е сина свога, кои е лень и разпштень деранъ быо, у светъ оправља, даде му при полазку нѣговомъ на знанъ: да се онъ никакомомъ добру одъ нѣга непада, и заклучи беседу свою съ овимъ речма. „Одлази само, ты ђешъ видити, почемъ занатъ добро неразумешъ и почемъ си и иначе у свему рѣавъ, да ђешъ дуго времена кокудъ тумарати и да опетъ неђешъ майстора моћи нађи.“ Синъ оде. Одъ прилике после 20 дана пише онъ родителѣма своима и преговори отцу, да нїе истину казао, будући е онъ крозь 14 дана веђъ 7. майстора нашао и променуо.

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

28. пр. м. изашло е устроєнїе „Врховногъ и Касаціонногъ Суда.“ И то ђе быти за сву Србию трећїй и коначный Судъ. Има ђе едного предсѣдателя, едного подпредсѣдателя и 8. членова са 2. секретара, 2. столоначалника и проч. Тай ђе судъ имати два круга дѣятелности сярђчь: суђеня и касирана. Поводомъ установленя тога суда, издата су такође и нека нуждна преиначеня у поступку судейскомъ. Трећимъ височайшимъ актомъ одъ истогъ дава укида се судебно одѣленъ при князу и при Попечит. Правосудїя и то онда када касационный судъ почне дѣйствовати. Тай судъ почеђе 28. т. м. судити, и онда ђе се такође како членови тако и савъ персоналъ поставити. (Устроєнїе истогъ суда изашло е у првомъ брою „Званичны Новина.“)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

САРДИНІЯ.

— Правителство сардинско нашло се садашњимъ околностима побуђено, да две пописне класе жительство у войнике попише, и тако ђе пїемонтска войска са 13.000 людїй умложена быти.

— „Читадино д'Асти“ вели, да е гласъ о скоро предстођемъ заключеню конкордата (уговора) са Папомъ неоснованъ.

Еданъ талианскїй листъ явля, да е краль сардинскїй депутацій друге камере приликомъ званичногъ нѣовогъ честитаня о новомъ легу рекао, да се почемъ будућность Сардинїе зависи одъ исхода овога рата, врло лако потреба найвеђи и енергичны припрема поавити може.

ТУРСКА.

Изъ Марселя являю намъ по телеграфу 26. Декембра, да е тамо стигао поштанскїй паробродъ „Еуфратъ“ са вѣстима изъ Цариграда одъ 19. Декембра. — На обалама Крима бѣснїла е страовита бура; кодъ Камѡша е пропало 15. трговачкїй и превозны лађа. Вѣсти изъ Ев-

паторїе, одъ 12. Декембра являю, да е тамо само една лађа са цебаномъ и другимъ войничкимъ стварима изгорела. — „Еуфратъ“ е донео тѣло покойногъ польскогъ песмотворца Мицкїевича у Француску. На погребу нѣговомъ присуствовао е нѣму за честь првый батальонъ польске легїе.

Изъ Цариграда пишу одъ 15. Декембра: Маршалъ Пелисїе неђе засада тако скоро Кримъ оставити. Но ако бы инакъ доцнїе нѣговъ личный долазакъ у Паризу нужданъ быо, онда бы га за време заступао ђенераль Мак-Махонъ, кога збогъ бистрогъ прегледа и енергїе сви у обште фале, и коме, ако бы се овай ратъ продужио, лепа будућность предстои. Гласъ о предстођемъ наименованю маршала Пелисїа за врѡвногъ повелителя целе саюзне войске на Криму, и поставляню адмирала Лиона за главногъ заповедника саюзне флоте на црномъ мору, све се веђма утврѡуе, и таково сасредоточаванъ быђе на сваки начинъ користоно по саюзнике.

РУСИЯ.

„Пресъ д'Орїанъ“ вели, да е царъ Александеръ оне французске офицере, кои су кодъ Батума увађени, врло лепо и одлично у Николаеву дочекао. Говори се, да имъ е рекао: „Скоро ђу вамъ я као прїатель руку пружити.“

Надзиратель военногъ шпиталя у Ковну капетанъ Сузинъ, збогъ доказаногъ злоупотребленя са шпитальскимъ и правителственимъ новцима изтеранъ е изъ службе, одузети су му сви ордени и благородство. — Адмираль Колзаковъ постављенъ е за царскогъ генерал-ађутанта.

Благородство Естланда на побольшанъ издржаваня руске войске поклонило е 12 хил. рубаля: на чему имъ е царъ явно писмомъ благодарїо.

Едне прайске новине доносе слѣдуюђе писмо изъ Петербурга одъ 20. Декембра: Докъ ове желъ и наданя мира, коя сваки одъ срца нежелї немогу да продру збогъ узбуђеногъ у свимъ редовима жительство ратногъ фанатизма (занешености), обрађа се уедно найвеђа пажня азїятско бойно цоль, одкуда се еднako юшъ очекую нови побѣдоносни гласови, еръ е ђенераль Муравїевъ одъ времена предае Карса, коїой се овде труде дати найвеђе значенъ и важность, постао любимаць и юнакъ народа, одъ кога се найвеђа юначка дѣла очекую. Да е онъ свое намѣренъ овамо явио, да ђе онъ при свемъ томъ, што е зима, безъ одлаганя напасти на Ерзерумъ и на Омер-пашу о томе су овди сви уобште тако убеђени, да е то вредно башъ збогъ тога назначити. — Руско се правителство непрестано труди, довршити своя ратна спреманя, нарочито у областима источногъ мора, да бы тако одъ те стране за сваки случай земля довольно заклонїна была. Сада башъ постављенъ е полковникъ Фурухѡмъ, кои е пређе ађутантъ ђенерала Бодиска у Бомарсунду быо, но кои одъ тогъ времена никакву службу нїе имао, за начелника едне финске губерниїе да бы тамо рата спреманя продужио и руководїо. — Саки данъ доноси намъ нове примѣре найвеђе строгости, коїомъ се казни свако непоштень и превара чиновника при военноу управи. Тако е данасъ у морскомъ

длевнику явљено, да е еданъ чиновникъ при интенданту-ри приморске флоте збогъ рукопомоћи при прављеню лажны документа (писама, квита, облигација) лишень званія и стављенъ као простъ воликъ у войску.

Царско-рускій генералъ и войничкій пуномоћникъ у Бечу, грофъ Стакелбергъ отишао е већ изъ Петербурга, и налази се већ на путу у Бечъ, гдѣ ће за петъ или шесть дана стићи. Онъ е доноситель писмены депеша, кое садржаваю противу-предлоге руске на аустријске предлоге мира. Дотичне телеграфске депеше већ су овде познате.

ФРАНЦУСКА.

У сазваномъ великомъ ратномъ савѣту рѣшише се пытанъ да ли ће у предстојој войни све на Криму налазеће се войске доћи подъ одну команду. Француска се зато снажно заузела. Између Француске и Енглеске влада најтежня слога. Руско белгійскій листъ „ле Норъ“ кои е ово одношенъ у последнѣ време одрицао, признае садъ и самъ, да е тако. Напротивъ тай листъ вели да ће у опасностъ доведено быти пріятельско одношенъ између западны сила и Аустрије. Ако се аустријски предлози у Петербургу одбаце, онда ће (тако вели тай листъ да му пишу изъ Париза) послати западне силе у Бечъ еданъ ултиматъ и то поради извршеня децемберскогъ уговора, и вели да ће доносително тогъ ултимата быти генералъ Канроберъ.

У Паризу 25. Декембр. Наша варошь, коя е јошъ пре неколико дана испуњна была гласовима о наданю о миру, садъ е наеданцуть постала ратоборна и за ратъ заузета, овде се садъ само говори о освоеню Кроншта-та о военомъ походу противъ Петербурга, и неки веле да ће „Монитеръ“ сутра већ явити што обширнѣ о продуженю рата. Но добри Парижани быће сутра или јошъ за кои данъ преварени у својој надежди ако „Монитеръ“ о рату ништа неprozбори ерѣ тешко ће званичный листъ тако несмотрень быти, да раздражи духове пре, него што се добіе ясанъ и одсечанъ одговоръ одъ рускогъ цара.

Една телеграфска депеша, коя е 28. Дек изъ Париза у Бечъ стигла, таквогъ е садржая кои ніе позволяя за миръ и досадашня наданя о миру: „Заямъ францускій предстои намъ скоріе, него што смо се надали. Фондови су данасъ на паризкој берзи онетъ пали.“

Царица француска преселише се изъ Париза у тишину Сень-Клау, гдѣ ће очекивати свой порођай.

Воено министерство француско поновило е за ову годину ланьску уредбу, да свакій солдатъ кои е изслужіо свое време, добія 11.500 гроша, ако се своевольно на 7 година и даль упише у войнике.

У Паризу, што е редко до садъ было, виђаю се многи вивезки трговци.

Изъ Париза одъ 25. пр. м. пишу: да су се ђаци были побунили противу г. Низара, кои е пређе было сауредникъ републикански едны новина, а сада е наименованъ

за професора Сорбоне са 80 хил. гроша плате. Онъ се изразіо: да човекъ може променути свое републиканско мнѣніе за толику суму; и зато кадъ ступи у школу приме га ђаци са звижданѣмъ, и викомъ: „да живи Волтеръ!“ (Волтеръ е францускій списатель, кои е са своимъ кнѣигама и ону прву революцію (1789.) ускоріо.) г. Низаръ дрктећи одъ лютине повиче: „Вы забораваляте учтивость!“ На то одговори еданъ одъ штудента „А вы забораваляте време ваши повинна,“ „моя е совѣсть чиста,“ одговори Низаръ — „Вы сте вашу совѣсть продали!“ повичу са свы страна. Ректоръ дође, али вика неперестане, и професоръ Низаръ озлобѣнъ морао е изаћи. Полицайни позорници нису се ту догодили.

По званичнымъ извѣстіяма: у Паризу е прошле године 4504. више умрло него што се родило.

Царъ Наполеонъ издао е нову заповѣсть да се две линейне парне лађе свака одъ 90 топова, и три фрегате начинне, и то све да буде готово до Априла месеца.

ЕНГЛЕСКА.

У Енглеску дошао е изъ источне Индіе паробродъ „Тайне“ и донео е 55 путника и у готовомъ новцу два миліона и 150 хил. талира.

Една регимента енглеско-галианске легіе, коя е требала јошъ у Фебруарию да буде готова, садъ е теѣ устроена.

Кральница енглеска добила е одъ цара францускогъ едну сбирку изображенія коя представляю долазанъ, дочекъ и путованъ краљице енглеске, и коя изображеня израдили су најбольи француски молери. Саме корице у којима та изображеня стов коштаю 10.000 фор. ср.

Генералъ Кампель одпутовао е на бойно полъ у Кримъ, гдѣ ће предузети команду надъ три дивизіе. Адмиралъ Сеймуръ савршено е сада ослепіо на едно око, гдѣ га е ранила руска паклена машина на источномъ мору у прошлой години.

Докторъ Браунъ полази у Кримъ на неколико месеци, да тамо енглескимъ солдатима чита о наукама а нарочито о физики.

Новъ заемъ одъ 250 миліона фор. ср. енглеско правителство намѣрава што пре да учини, и то безъ чеканя на парламентъ, кои ће се скоро отворити. Ова хитня оснива се на томе, што е и Француска близу повогъ займа: па е Енглеска рада да свой заемъ пре заклучи, ерѣ доцнѣ већу штету имала бы.

Чувеный енглескій банкеръ Палмеръ банкротирао е са 10 мил. фор. ср

АУСТРИЈА.

Бечъ 1. Јануар. Болованъ княза Паскиевича кои е и аустријскій маршалъ, побуђуе и овде у свима највеће участіе. Царъ е заповедіо да му се свакій данъ телеграфира о станю нѣговогъ здравля. Ове депеше пошто се цару поднесу, шало се по царской заповѣсти рускомъ посланику у Бечу князу Горчакову.

25. пр. м. рускій посланикъ у Бечу князь Горчаковъ држао е дуго неко договарањ са министромъ иностранства графомъ Буоломъ. Томе састанку многи придаю велику важность ерь быо е и прайскій посланикъ Арнимъ, и ађутантъ прайскогъ краля Мантайфель.

У горњой Аустрији убили су єдногъ орла, кои е за чудо великій. Нъгова оба крила кадъ се разшире износе на 7 стопа ширине.

ПРАЙСКА.

„Прайске новине“ правдајући прайску политику што е неутрална, или што е више на страни руской, пишу: У Прайской слободно е общте мнѣніе. Оно нигда нећути; оно е говорило. Прайска ние заблудила, нити се у своємъ рачуну преварила. Прайска неће рать са Русіомъ нити саюзъ са западнимъ силама, и башъ крозь то она ће помоћи одржати целой Немачкой и половици Европе миръ. У Француской подижу се сада гласови мира, већма него у Енглеской. Манъ бы Француска сада миръ желила, када бы нѣмачке войске као 1812. год. на Нѣмну и на Пруту или на Висли протиту Русіе стаяле и помогле Француской рать водити, коя бы иза наши леђа у свакой сигурности могла заповедати. Цела Нѣмачка памти Улмъ, Аустрелиць, Ђну, Тилзитъ и Варгамъ, гди е старый Наполеонъ нѣне войске сатрѣо.

ШПАНИЈА.

Изъ Барцелоне одъ 24. пр. м. стигла е една депеша, коя явля: да се тамо буна подигла. Некій брой радника єдне фабрикѣ побунили су се и исту фабрику оплячкали, многи пакъ одъ радника бранили су опетъ свогъ газду. Одвећъ доцканъ умеша се оружана полиција. Многи су ранини и позаторани. Кадъ е депеша послана, ние быо миръ јоште повраћенъ.

ДАНСКА.

Празанъ гласъ кои часъ оглашава да предстои заключенъ єдногъ уговора између западны сила и Данске, а часъ вели, да е већъ заключенъ, опровергаваю, єдне немачке новине, и то као што веле, изъ поуздане руке. Реченый листъ примѣчава даль, да Данска одъ стране западны сила ние јоштъ никако ни позывана, да се рѣши, приступити саюзу, или заключити какавъ уговоръ кои нема на себи значай саюза. Западне су силе одъ Данске само еданпутъ, и то много пре заключения шведскогъ уговора зактевале нека мала усвоєня коя су западне силе држале за нужно за продуженъ рата на источномъ мору, а нарочито за строжію блокаду (обсађиванъ) руски пристаништа. Но Данска е та зактевана одбила съ тимъ изсненъмъ, да то неодговара нѣномъ положеню, потрести начело неутралности на користъ буди кое ратујуће стране,

РАЗНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Каира (Египетъ) одъ 11. Дек. пишу о трчаню єдне кошиє између єднога на арапскомъ коню и другогъ

на єдној енглеской бедеви. Дужина простора была е опредѣлена на 8 енглески миля. Бедевија добила е обкладу, ерь е она 8 енглески миля претрчала за 18 и по минута. Има две године како притяжатель тога арапскогъ коня (Халимъ-паша) полагае 100 хил. фор. ср. ко годъ хоће у обкладу да трчи кошию съ тимъ конѣмъ, но нико ние смео примити се. Колика е садъ обклада была незнамо.

— Краль сардинскій како се вратио са свогъ путовања науміо е по желњи свои великаша да се опетъ ожени. Говори се да ће генераль Ламармора, (кои е садъ изъ Крима дошао, и кои е излазећи изъ кола ногу тако угагнуо да садъ лежи) ићи те свадбе ради да проси Марию сестру херцога Кембрице, она е рођена 1833. год.

— Єдне енглеске новине пишу: да Америка има тайный уговоръ съ Русіомъ, съ коіомъ ступа у саюзъ, ако бы се она (Америка) съ Енглескомъ завадила.

— Єдно писмо изъ Валпарезе явля: да е кодъ Наћато-а таква златна руда пронађена, да е еданъ човекъ за 14 дана изкопао злата у вредности за 10 хил. талира.

— У Калифорнији (Америка) догађаю се непрестано честа убиства. У Октоб. месецу убиєно е кое одъ народа, кое онъ суда, 62 човека. Колико се могло дознати прошле године убиєно е 427 особа.

— У Грчкой сва могућа средства предузело е правителство, да бы врло умложене разбойнике истребило.

— Єдно дете жваћало е зелену артию, и тако му е после мука было, да умало ние умрло. Помоћу лекара буде спасено. По томъ лекари испитаю са своіомъ вештиномъ ону артию, и нађу да у зеленомъ артияма и уобште у зеленой фарби има доста сичава. Зато свакій нека пази, нарочито да некупує деци играчке кое су зелено офарбане.

ВѢСТИ СЪ БОЙНОГЪ ПОЛЯ.

„Рускій Инвалидъ“ садржава слѣдуюћій изводъ изъ ратногъ дневника княза Горчакова одъ 23. Новембра, до 4. Декембра пр. год.

„За цело ово време ние се ништа важно на Криму догодило изузимајући неколико проматрања. Тако е ноћу 24. Новембра послата єдна шалупа (видъ лађе) съ три маньи превозны чамца подъ командомъ подпоручика Долгова на южну страну залива съ томъ намеромъ, да се колико е могуће болъ извѣсти о положеню и пословима неприятельскимъ на южной страни Севастополя. Почемъ е овај одважный офицеръ оставіо свое превозне чамце између павловске батеріе и графскогъ залива, изишао е онъ заєдно съ баряктаромъ Осколковомъ, квартирмейсторомъ Степановомъ и кондуктеромъ Михайловымъ на суво кодъ Кража, да бы одатле продео до бродница; но почемъ е некій малый просторъ прешао, и єдну неприятельску стражу, коя е око ватре засела была, видіо, вратио се онъ съ дружствомъ натрагъ у лађу. Покушенъ да се на средъ ѱупріе, коя е на южномъ заливу направљена на суво извуче, тако му ние за рукомъ испало. На то се упуте они къ новомъ адмиралішту, гди се извезу у маломъ мартонскомъ заливу. Овде наиђу они на єдногъ стража-

ра, кога е квартирмейсторъ Степановъ истина на место убио, но будући се непријатељ на ту хуку и ларму узбунио, зато су были принуђени одустати одъ свакогъ дальгъ предузимања на обали, и ограничити се при проматраню на самъ заливъ. При свемъ томъ, што е было мракъ, опетъ се могло опазити, да се знаменита сила непријатељска налази у старомъ адмиралѣшту и обличњимъ зданијама и магацинѣма. По узвикиваню стражара сва е прилика мислити, да е обала јужногъ залива енглескомъ войскомъ посѣднута.

На справъ левогъ бока наши позиція (положена) псавио се непријатељ 30. Новембра у 11 сатѣ пре подне са два батальона пешака и два ескадрона коняника између Уркусте и Баге, одкудъ е онъ, оставивши две роте за резерву, продрео крозъ кланацъ, кои су были заузели Козаци и ловцы смоленскогъ резервногъ пешачкогъ полка. Тежаци и наши Козаци дочекали су напредъ непријатеља ватромъ изъ пушака. После пуцања, кое е два сата трајало, непријатељ се повуче натрагъ, и наше предстраже заузму опетъ свое старо мѣсто.

4. Декембра догодіо се близу Крча еданъ коняничкѣй бой између коняника енглеско-турске легіе и Козака саединѣногъ црноморскогъ полка. Командантъ овогъ полка, подполковникъ Шилински дознавши да се изъ Крча едно одѣленъ турске кавалѣріе упутило у села Дерѣ и Паша-Салимъ, да тамо покупи ране и сена, одредіо е за проматранъ козачкогъ наредника Чернија са 60 Козака одъ свое сотніе и дода му у помоћъ сотнію Ђсаула Шелесте. Кадъ е наредникъ Черни наишо кодъ Китае на еданъ якъ ескадронъ турске регуларне кавалѣріе, онъ се пуцајући почео полако натрагъ повлачити чакъ до Султановке, гди се њгово оделенъ са сотніомъ Ђсаула Шелесте сѣдинило. Но почемъ ни обе сотніе нису были доста јаке, одупрети се непријатељу, зато су оне продужиле коракъ по коракъ свое повлаченъ, намамлюјући вешто Турке на читавы 8 врстѣй ближе. И кадъ се подполковникъ Шилински, кои се съ осталимъ сотніама изъ Аргинна кренуо было, у дальнини указао, онда нечекавши на свогъ подполковника, нападну наредникъ Черни и Ђсауль Шелеста на непријатељскѣй ескадронъ башъ онда, кадъ се и овај спремао, да на њи нападне. Войници се измешаю — Турцы се истина борили храбро, но кадъ е еданъ офицеръ ранѣнъ са боишта утекао, и кадъ е Черни енглескогъ офицера, кои е было командантъ непријатељскогъ ескадрона, изъ пиштоля тешко раніо и заробио онда непријатељ нагне бегати, оставивши на боишту 2 мртва и 42 ранѣна. Подполковникъ Шилински, кои е међутимъ стигао, гоніо е разбиеногъ непријатеља до башта села Багера, 10 врстѣй далеко одъ Крча и заробио имъ јошъ 5 войника тако, да се осимъ мртвы налази у нашимъ рукама еданъ офицеръ и 47 просты войника, одъ кой су 6 њи одъ рана умрли. Нашъ е губитакъ у овомъ маломъ бою было врло незнатанъ; убиенъ е еданъ нижѣй офицеръ и ранѣни су 9 Козака.“ (О овомъ бою споминала су већ и Француска писма; онај командуюћѣй енглескѣй офицеръ было е капетанъ Шерво.)

У Тифлису излазећѣй рускѣй листъ „Кавказъ“ доноси слѣдујућа извѣстія изъ главногъ стана Влади-Карса: Сви заповѣдници кавкаске пограничне линіе доби

су налогъ, да пазе на планинске народе (Черкезе), и да се снажно одупиру свакомъ покушаю њиовомъ, сиби съ-планина доле у равницу. Премда е Шамиль одъ онда одкадъ су му Руси сына повратили свое обећанъ, да неће противъ Руса за неко опредѣлено време ништа предузимати, верно држао, ипакъ му зато Руси невѣрую. Ђрмени у Гуріи и Имеретіи подпوماжу намѣру руски заповѣдника, да се сва племена одъ Владикавказа чакъ до Ингура наоружаю противъ нападне портине войске у Мингреліи. Они на тай конацъ уносе крадомъ оружје у землю, кое имъ руско правительство добро плаћа.

У Паризу 28. Декембра. Една телеграфска депеша маршала Пелисія явля да су Французи напали 14. Декембра на едну руску предстражу одъ 100 момака, и да е 36 Руса кое заробљено, кое побіено.

„Войничке новине“ пишу: На азіятскомъ бойномъ полю, кое садъ найвећу позорность на себе обраћа, задобили су Руси савршену превагу. На друму одъ Карса въ Ерзеруму пружили су они своју предню войску већ до Мезингорта на левой обали Араса реке; одъ Ахалчика стое њіове предстраже у Чентокинеду, а одъ Кутае, помакли су они своју предню войску напредъ до Бодовіе, Озурђета и Бихаура; Омер-паша сабрао е свой корпусъ кодъ Анаклее и Редут-кала, другѣй еданъ турскѣй корпусъ стануе у околини Батума јужно до Чоруга; а сѣверно до Шефкетила, најпосле една трећа войска, коя съ обадема реченымъ у саюзу нестои, стануе у Ерзеруму. — Оба прва корпуса стое у саобраштаю и саюзу само посредствомъ мора будући се руска войска кодъ Озурђета и Бихаура увукла међу два речена турска корпуса и тиме оценила ѣй.

По вѣстима кое е изъ Цариграда Француска лађа „Луисоръ“ донела у Марсель одъ 15. Декембра, стигао е Омер-паша у пристаниште батумско. Њгова е войска трпила предъ Кутаіомъ два дана оскудицу у рани збогъ тога, што су се реке разлиле. Одузиманъ команде одъ Омер-паше, о чему е речъ была поведена у военномъ савѣту, увидило се за неупутно и некористно; напротивъ тога заключіо е Диванъ 14. Децембера, да се на пролеће пошлѣ у Азію нова јака войска. 70. турски лађа товаре садъ у Цариграду чебану за у Сухум-кале. — Изъ Крима являю, да су Руси свое обкопе кодъ Инкермана јошъ умложили, а оне обкопе на Черной Рѣчки одкрили и на видикъ ставили. После строге зиме, коя е на таврискомъ полуострову (то естъ Криму) владала, наступила е на еданцуть юговина. Военно Француско правительство, удвоило е свое старанъ о здравлю войника.

— Една телеграфска депеша изъ Цариграда одъ 19. Декембр. явля: да е ђенераль Ларше у военномъ савѣту разложио и доказао потребу, да се Омеръ-паша мора замѣнити другимъ войсковођомъ. Турски пакъ министри изяснили се противъ тога предложена. Селимъ-паша и-ма садъ у Ерзеруму войску одъ 10.000 пешака и 1700 коняника.

А друга телеграфска депеша изъ Петербурга одъ одъ 27. Декембр. явля; да се Омеръ-паша у Редут-кале повукао. Њгова войска страда много одъ незгодногъ времена и зиме; наша одѣлена, заедно са мингрелскимъ

дружицама, узнемирују његову задњу войску на сваки могућий начинъ.

Извѣстія дописателя едногъ изъ стана союзничкогъ одъ 9. Декембра являю слѣдуюће: Мы се налазимо јошть еднако у староме положеніи, ноћу спавамо само съ единымъ окомъ а дано се занимамо са поправљаньмъ и довршиваньмъ нашегъ стана, путова, батерія и редута. За есеньимъ временомъ слѣдовали су жалостни и магловити зимнѣи дани, најпре е падала киша коіой имамо благодарити блато одъ 2 стопе висине, затимъ су стегли мразеви, кои су намъ наше покварене путове опетъ поправили, и најпосле снегъ, кои е наше планине покріо съ тако засеняваюћимъ белимъ покриваломъ, да намъ очи одъ тогъ страдаю. 7. Декембра имали смо зиму одъ 14 степеній, а данасъ то естъ 9-гъ здраво е зима попустила, но зато опетъ снегъ е остао. Да е коме видити како наши войници у њиовимъ топлимъ кримскимъ япунцетима овомъ зимнѣмъ белимъ покривалу и строгой зими, овомъ најстрашнѣмъ союзнику рускомъ пркосе. Са своју страна високе, беле одбѣаньмъ снежне светлости близу чинеће се планине, съ десна байдарска долина, съ лева Севастополь, а на подножію долина Черне Рѣчке, све е то постало еднообразно. Све е то доиста наликъ на какво тетатрално украшеніе, а банда 6-гъ линейногъ полка, коя банъ садъ подъ шаторомъ ѣнераловимъ еданъ комадъ изъ едне лепе опере свира, много приноси къ той обмани. Я доиста небы знао, шта ћу вамъ приповедити,

да намъ не дошла заповесть, да будемо на првый знакъ спремни и подъ оружіемъ. Говори се, да су се Руси близу Байдара прикупили и да ће по свой прилицы покушати, да понове нападанъ на дивизию генерала д Отмара, кое имъ е нападанъ 26. Новембра тако рѣаво за рукомъ испало. Непрѣитель кои е само неколико стотина аршина одъ насъ удалѣнъ, пуца мећутимъ одъ едно по сата картачима на насъ, и то съ едногъ шилъестогъ брѣжулька. Мы за ту руску ерју нисмо до садъ ни знали; она е по свой прилицы подигнута садъ скоро, а данашнѣ пуцанъ, изъ те батеріе бѣе безъ сумнѣ прво, премда врло несрећно покушанъ, су ѣулета падала на 100 аршина испредъ насъ. До данасъ не наша артильрѣя одговарала ѣ ѣну ватру, но ако Руси то и далъ продуже, онда ћемо и мѣ то започети, и онда ћемо имати едну забаву више. Кадъ већ о забави говоримъ, онда нећу пропустити, да не проговоримъ нешто и о нашемъ театру. Истый носи име: театеръ на Черной; онъ е сазиданъ у стану прве дивизиѣ другогъ корпуса, а играчи су дилетанти, и то Зуави, ловцы и пешацы; женскій персоналъ врло е малоброянъ и састои се изъ: две маргитанке! Са тымъ спомоћнымъ актерѣяма играмо ми најновіе комаде, и то како. У театралной цедульи стои по некій путь само по еданъ мушкараць и една женскиня.

ОГЛАСИ.

Управительство вароши Београда продаваће непокретна добра Аргира Константиновића за дугъ кои онъ Г. Јосифу Ребрићу доктору дугуе, на коимъ добрама и многе друге интабулациѣ постое. Продая бѣе 9. 10. и 11. Фебруара о. г.

(1—3) Слѣдуюће земљ у шабач. окружію наодеће се, и собственности масе поч. Сараѣносте принадлежеће, продаемо изъ слободне руке, имено: 1., велику едну на по сата одъ Шабца на Сави наодећу се ливаду; у којој и родне горе има, и 2., едну мању ливаду на фрталъ сата одъ Шабца до пута у Поцерину водећегъ. Ова ће се продая држати 8. 9. 10. месеца Фебруара т. г. предъ зданіемъ окружногъ начальничества у Шабцу, прва два дана пре а трећегъ и пре и после подне.

тутори масе
Коста Д. Пешика.
М. Барловаць.

(Явна благодарностъ)

Г. Николи Поповићу, — Милосаву Анђелковићу; — паросима крагуевачкимъ: — Кости Лазаревићу, дяко.

ну и учит. III. разр. основн. учил. вароши Крагуевца. — Марку Марковићу, тргов. и жит. ист. мѣста; и напоследку Милутину Петровићу. трг. изъ новогъ села, у окр. Крагуев., явну, съ благодарностѣу скопчану признателностъ, за неко човечно дѣло ѣима понаособъ, приликомъ едномъ указано ми, одаемъ, — и себе вѣчито обвезуемъ, да ћу осећаня признателности справмъ означены лица на „вѣки вѣковъ“ имати.

Радисавъ Тодоровић.

Мою башту заедно съ кућомъ, коя се налази у собаку идући одъ Стамбол-капіе къ г. митрополита башти, даемъ подъ кирію одъ 1. Марта ове год. Ко е има волю узети, нека се ради договора и погодбе кодъ мене подписаногъ прѣяви.

КОНСТАНТ. ГЕРМАНЪ.

Збогъ сеобе продаваће се евтиномъ цѣномъ на лицитацији една на Федерима путничка польска кола. Лицитација држаће се 9. т. м. пре подне на пѣяци.

П. Т. З.

У дућану кодъ подписаногъ налази се на продаю најѣини сапуна, мирисавы зейтина и помада изъ енглески фабрика, а нарочито мири-

савы водица паризкогъ хижѣнскогъ друштва, кое нигда нису овамо на продаю доношене, и кое, (съ неколико капльица у чаши воде умиваюћи се) подмлаћую кожу на рукама и образу.

ТАНАСИЋ СТОЯНОВИЋЪ

Берберинъ,
обитава на Терезіама у кући
г. А. Симића.

Стецишта отвараю се:

1. При Суду Вароши Београда надъ иманѣмъ поч. Мате Николића изъ Палидуле 1. Марта 1856.

2. При Суду Окр. Крагуевачкогъ надъ иманѣмъ поч. Милана Николића изъ Раче 20. Фебруара о. г.

3. При Суду Окр. Смедеревскогъ надъ иманѣмъ поч. Јована Ђуричића Вулачевића бывшегъ амбарѣе Карантина Раче 20. Јануара о. г.

У овај се листъ кои е по свимъ краєвима Србіѣ разпрострѣтъ, примаю свакояки Огласи. Доякошню цѣну одъ 60 пара одъ врсте за трипутъ спушћамо на 5. кр. (или 40 пара). За огласе крупнимъ словима и са другомъ наоколо може се сваки у учредничеству овога листа извѣстити.